

<i>Артем Тарасян</i> Збройні сили України. Якою буде армія?.....	321
<i>Богдан Теміров</i> Філософія української перемоги. Якою буде деокупація?.....	330
<i>Олександр Волторніст</i> Зовнішньополітичні завдання України після перемоги: формування нових союзів під проводом Києва	337
<i>Іван Янюк</i> Бачення власних геополітичних інтересів та зовнішньополітична стратегія Києва	346
<i>Віктор Ящук</i> Стратегічний погляд у майбутнє Великої України	355
<i>Дарія Сингаєвська</i> Український інтелектуально-культурний простір після перемоги	367
<i>Юлія Паска</i> Культурний розвиток України після перемоги	373
<i>Артем Пойденко</i> Ветерани війни за незалежність як основа майбутньої політичної еліти України.....	381
<i>Богдан Козійчук</i> Війна як частина національної пам'яті українців у контексті російсько-української війни 2014–2022 рр.	389
<i>Руслан Грищенко</i> Внутрішні й зовнішні перевтілення України	398
<i>Неля Гринишин</i> Гуманітарна аура нації-переможця.....	405

ПЕРЕДМОВА

Представляємо науковцям, дослідникам та всім зацікавленим українцям книгу вже X ювілейних Бандерівських читань, присвячену темі філософії української перемоги та візії Великої України. У доленосний для України та світу 2022-й рік ми вирішили осмислити, для чого триває велика боротьба з московським агресором і якою буде Україна після неминучої перемоги.

Хоча військові дії продовжуються, наближення Перемоги стало переконливим фактором не лише для українців, але й для більшої частини вільного світу. Тому постає потреба вже тепер осмислити план внутрішніх перетворень та стратегію розвитку держави.

Зрозуміти, яка наша роль у формуванні нової безпекової формули Європи. Побачити заслужене місце Києва як впливової сили на регіональному та світовому рівнях. Зміркувати, що відбуватиметься на теренах північної Євразії після краху московської імперії і наскільки саме Україна здатна протидіяти хаосу на постросійському просторі.

Водночас треба збагнути, на яких основах будуватиметься внутрішнє життя переможної України. Як наростити потужну економіку, зберегти та примножити культурний та освітній потенціал, забезпечити гідне життя для кожного українця. Врешті маємо чітко осмислити загрозу демографічної катастрофи і знайти шляхи її подолання, аби і майбутні покоління українців мали достатньо сил для панування на нашій території.

Епоха 30-річних постсоветських мандрів, віримо, закінчилась, і нас чекають потужні зміни, на вістрі яких стоятимуть ветерани московсько-української війни, добровольці, волонтери. А щоб пришвидшити зміни, потребуємо інтелектуального осмислення майбутнього з націоналістичної точки зору. Цим проблемам і присвячені X Бандерівські читання 2023 року.

Матеріали книги включають доробки науковців, політиків, громадських діячів, ветеранів російсько-української війни та військовослужбовців, які перебувають безпосередньо на фронті, як-от натхненник та засновник проєкту «Бандерівські читання» Юрій Сиротюк.

Також важливою віхою стало проведення вже третього в рамках Бандерівських читань конкурсу есе для студентів, молодих дослідників під назвою «Філософія української перемоги. Візія Великої України». Кращі з робіт сформували окремий розділ книги. Молодь цікавиться різними аспектами майбутнього — геополітичним становищем після краху московської імперії, проблемами подолання демографічної катастрофи, економічного розвитку. Але всі сходяться в тому, що Україна стане епіцентром культурного, ідейного та військово-політичного життя світу. А отже, потребуємо сценаріїв дій у нових умовах. Попри складний воєнний час, ми все ж видали книгу X Бандерівських читань. Бо Перемога потребує зокрема й інтелектуального осмислення наших дій.

Кошти з продажу книги спрямуємо передусім на волонтерську допомогу фронту.

Юрій Сиротюк

директор Недержавного аналітичного центру
«Українські студії стратегічних досліджень»

ПОШИРЮЙ СИЛУ, СЛАВУ, БАГАТСТВО І ПРОСТІР УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Не можемо бути малими.

Пора покінчити латанину
подертих понять!

Юрій Липа «Розподіл Росії»

Україна може бути або Великою, або України не буде жодною.
Це геополітична та історична аксіома.

Проте для мільйонів українців та громадян України, заколисаних ліберальною та проросійською пропагандою, повномасштабний напад московії став ніби страшним сном. І більшість досі хоче прокинутися і забути війну, як страшний сон. А ще, щоб московія просто «відчепилася» від нас. Але москва не відчепиться. Ніколи. Доки існуватиме як імперія. Вона свідомо підвищує градус війни, бо розуміє, що на табло не може бути нічийного рахунку. І навіть у випадку, коли війна захлинеється і заморозиться — це лише «перший

тайм», перша російсько-українська війна у ХХІ столітті. Війна завершиться знищенням або московського імперіалізму, або української ідентичності та державної суб'єктності. Третього не дано.

Москва готова у цій війні до найжахливіших злочинів, бо лише принцип «переможців не судять», на думку її володарів, допоможе уникнути відповідальності. І ця велика і страшна «каїнова ідея» штовхатиме московію до найжахливішого злочину.

А яку ідею можемо протиставити ми? «Відчепіться від нас», як у відомому пісенному «Меморандумі»? А може, повернення територій, окупованих після 24 лютого 2022 року? Чи все ж таки згадаємо оті частини обрубаних етнічних територій, отримані нами як колоніальний спадок більшевизму — тобто кордони 24 серпня 1991 року? Території, щонайменше на третину менші від території УНР і зони нашого етнічного розселення.

Знищити московію як імперію та відкрити шлях до природної організації її простору як сукупності справедливих державно-національних утворень — це єдино можлива мета сильної України. І лише на цьому шляху лежить втілення ідеї пасіонарної Великої України, потужного морального лідера світу, що захищає свободу нації та людини, що відродить європейські риси віри, шляхетності, самопосягати.

Європа — природний континент національних держав. Але так було не завжди. А ще Європа дуже пасіонарна. Вона, здобувши «свободу, рівність і братерство» для себе, побудувавши, а радше виборюючи і відвоювавши простір національних держав на європейському континенті, цинічно реалізовувала колоніальну імперську політику назовні. Це простір колоніальних імперій (а отже, пасіонарний, енергійно-наступальний, підприємливий і навіть хижацький), зона внутрішньої конкуренції ідентичностей, інтересів, що часто приводили до ворожнечі. Україна теж завжди була пасіонарною і амбітною. Ми теж були імперією.

І після ХІХ століття теж мали право бути у тренді боротьби за створення національної держави.

Проте Україна була дуже специфічною імперією. Імперією, що трималася на військовій доблесті, країні, що завжди перебувала на грані двох світів, завжди унікально трансформувала впливи Сходу і Заходу. Україна була і природним політичним кордоном Заходу, і досить часто місцем зіткнення цивілізацій. Землею, що не сприймала рабства і несвободи. Згадаймо наше природне вічове право, що було сильним важелем навіть в часи Київської імперії. Тут з'явилися перші виборні володарі і загалом завжди був природний осередок свободи. Тут ще до Французької революції в часи Гайдамаччини визріло гасло природної національної і соціальної справедливості «Україна без холопа і без пана». Бувши індивідуальною, Україна органічно вплітала в себе риси Заходу і Сходу, залишаючись завжди європейською, але дуже самобутньою частиною Європи.

Однак повернімося до європейського тренду на національні держави і націоналізм як їхню ідеологію. Націоналізм — природна дитина європейської цивілізації. Своє ХІХ століття Україна проспала, а своїм шансом наприкінці Першої світової війни скористатися не зуміла. Українські визвольні змагання 1917–1921 років завершилися поразкою, тріумф і гордість змінилися гіркотою поразки й окупацією. Та ще й розподілом України між різними окупантами.

На цьому почутті гіркоти втраченого моменту на плечах комбатантів, що до останнього виконали обов'язок (зрештою, не вони винні в дитячій нерішучості політичної еліти), на глибокій травмі молодого покоління, що бачило дитячими та юнацькими очима тріумф відродження України, а згодом відчуло гіркоту поразки і приниження новою окупацією, виріс український націоналізм. Націоналізм, що дав потужну відповідь на виклики сучасності.

Націоналізм виступив з простим символом віри — «Здобудеш Українську Державу або згинеш у боротьбі за неї». Декалог став сумішшю візійних максим та організаційних засад. Але поки українська нація боролася за виживання та одержавлення, актуальною залишалася перша точка Декалогу. Нині ж, коли триває російсько-українська війна, яка мусить закінчитися повною поразкою москви, настає час помислити, а що наші попередники вкладали в крайню, 10 точку Декалогу: **«Змагатимеш за поширення Сили, Слави, Багатства і Простору Української Держави»**. А ще більше Нації.

Зрозуміло, що росія зруйнувала архітектуру, кордони постсоветської України, а це дає можливість поміркувати про країну, про яку мріємо. Справжнє продовження відвічної традиції, а не постколоніальний покруч з обтяженими фізичними кордонами і духовними межами. Наївний, хто вірить, що мир можливий після виходу на кордони 23 лютого 2022 року, а ще наївніший той, хто вірить у можливість виходу на кордон 24 серпня 1991 року. Однак порушити природні простори легше, ніж розірвати кордони рабства світоглядного.

Правда в тому, що на одному геополітичному просторі не можуть співіснувати велика Україна та імперська москва. А вона можлива лише така. Тому для забезпечення виживання Європи, збереження спокою, геополітичної рівноваги Україна мусить реалізувати 10-ту точку Декалогу. **Поширити силу, славу, багатство і простір Української держави та Української нації.**

**Що ми розуміємо
під цими максимами?**

Сила

Мілітарна, економічна, міжнародно-політична, духовна, моральна. Сила завжди опирається на легітимізацію. Сила без легітимності — це насильство. Сила фізична, сила світоглядова, сила моральна.

Україна мусить бути сильною. Наша сила насамперед в унікальному геополітичному розташуванні. В умовах миру сила — це органічний та дієвий політичний устрій, економічна могутність, фінансова спроможність, технологічний розвиток, людський капітал. Здатність зберігати самобутність та суверенність в ухваленні рішень та досягати реалізації зовнішніх цілей. В умовах наростання глобального протистояння у світі, поглиблення ресурсної, енергетичної, продовольчої кризи силою України стає багатство «кризових ресурсів» — збіжжя, питної води.

До вищевказаних ознак додається здатність зберігати консолідацію нації. Забезпечувати потрібну самодостатність продовольчої безпеки, основних ресурсів, критично важливого виробництва і зрештою здатності усе це захищати. Україна — не острів, а серце зіткнення інтересів у Євразії. Тому сильна армія та мілітарний дух нації нині лежать на вістрі сили нації. Після московсько-української війни українська армія стане армією номер один у Європі. Водночас треба розв'язувати завдання з підготовки нації — від дитячого виховання, військово-патріотичного вишколу молоді, загального військового вишколу населення до формування територіальної оборони та дієвого народного резерву.

Водночас сила — це не просто груба сума ресурсів. Сила виходить з внутрішнього переконання, світогляду, ідеї, місії та візії. Для України це — бути передовим форпостом свободи у світі. Не піддатися на нову холодну війну між Китаєм